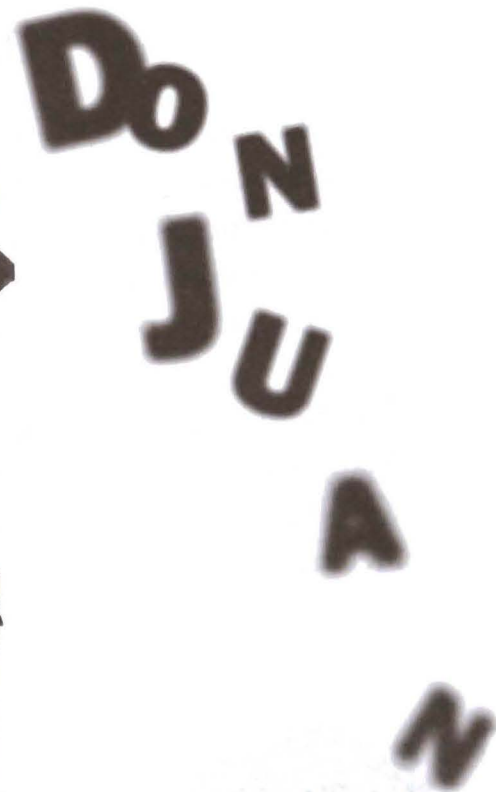

**Do
N
J
U
A
N**

Teat
Im. Kest
LO

**Do
N
J
U
A
N**

Molière

przekład – Jacek Trznadel

Premiera 27 marca 2008

Teatr Nowy im. K. Dejmka w Łodzi
Duża Sala ul. Więckowskiego 15

OBSADA

Don Juan - Jerzy Zelnik
Szanarel - Bartosz Turzyński
Dona Elwira, Widmo - Kamila Wojciechowicz
Żebrak, Anioł - Marek Kasprzyk (gościnnie)
Ojciec - Wojciech Droszczyński (gościnnie)
Don Alonso - Michał Bieliński
Pan Niedziela, Komandor - Andrzej Baranowski
Małgosia - Zuzanna Wierzbińska
Karolka - Kamila Salwerowicz
Pietrek - Krzysztof Pyziak

Scenariusz i reżyseria - Marcin Jarnuszkiewicz
Scenografia - Marcin Jarnuszkiewicz
Muzyka - Travers: Jacek Urbaniak,
Krzysztof Owczynik
- Janina Niesobska
Ruch sceniczny
Wykonanie muzyki:
Mateusz Zajdel - tenor
Maria Erdman - klawesyn, organy
Krzysztof Owczynik - flet, cornamuse
Marcin Zalewski - mandolina
Jacek Urbaniak - obój, flet, fujarki, cornamuse

Zespół viol da gamba Canor Anticus pod kierownictwem
Marcina Zalewskiego

Realizacja nagrania - Grzegorz Zychowicz
Asystent reżysera - Dominika Długokęcka
Asystent scenografa - Barbara Gębczak
Inspicjent - Teresa Hajman

Teatr ma wielkie zasługi w poprawie obyczajów. Najznakomitsze przykłady rzetelnej moralności nie mają najczęściej takiej siły oddziaływania, jaką ma satyra, i nic tak nie działa na większość ludzi, jak wizerunek ich własnych błędów. Ciężki to bowiem cios dla występku, kiedy się go wystawi na pośmiewisko. Wymówki znosi się łatwo, drwinę ścierpieć trudno. Złym można być z własnej woli, ale nikt nie chce być ośmieszany.

Molière

Molière

Żył w latach 1622 - 1673. Właściwe nazwisko: Jean Baptiste Poquelin. Najśłynniejszy komediopisarz w dziejach scenicznych. Studiował prawo i filozofię. Po ojcu przejął dworskie obowiązki tapicera – lokaja. Był także aktorem i dyrektorem teatru. W 1658 roku, po kilkunastu latach tułaczki, trupa prowadzona przez Molière'a osiadła w Paryżu i zyskała poparcie Ludwika XIV, który osłaniał komedianta zuchwale atakującego wypaczenia ówczesnego życia. Sztuki *Tartuffe* i *Don Juan* były zakazane z powodu ostrej krytyki. W 1665 roku zespół Molière'a uzyskał tytuł *la Trupe du Roi* (*Trupa Królewska*) z niewielką subwencją 7 tysięcy funtów. W 1666 roku ukazało się dwutomowe wydanie komedii Molière'a, z pominięciem *Don Juana*, który nie doczekał się wydania za życia autora. Molière śmierć miał aktorską: zasnął na scenie grając *Chorego z urojenia*, przeniesiony do domu przy ul. Richelieu zmarł.

W czerwcu tego samego 1673 roku zespół Molière'a otrzymał nazwę *les Comédiens du Roi* z siedzibą w Pałacu Guénégaud. W 1680 roku doszło do połączenia zespołu aktorskiego Pałacu Guénégaud i Pałacu Burgundzkiego. W ten sposób powstała istniejąca do dzisiaj Comédie Française, zwana także Domem Molière'a.

Molière rozwinął tradycyjny rodzaj widowiska komicznego, opartego na niewybrednym humorze sytuacyjnym, i nadał mu godność komedii charakterów, mieszcząc w niej prawdę i wyrazistość studiów psychologicznych świętoszka, libertyna, skąpca, mizantropa, snoba, zazdrośnika, kokietki, hipochondryka, uwodziciela itd. Był wielkim realistą, modelował swoich bohaterów na wzór żywych ludzi i ukazywał ich na barwnym i wiernym tle rzeczywistych stosunków – ale zarazem tak potęgował i uogólniał dominujące cechy charakterów, że stawały się one ponadczasowym, ogólnoludzkim obrazem przywar i słabości człowieczych. Sztuka Molière'a walczyła z głupotą, zacofaniem, obłudą i podłością, stanowiła zawsze świetny i kipiący żarem argument na rzecz postępu. Jego myśl nawiązuje wyraźnie do krytycznej i laickiej filozofii znakomitego humanisty XVI w. Montaigne'a.

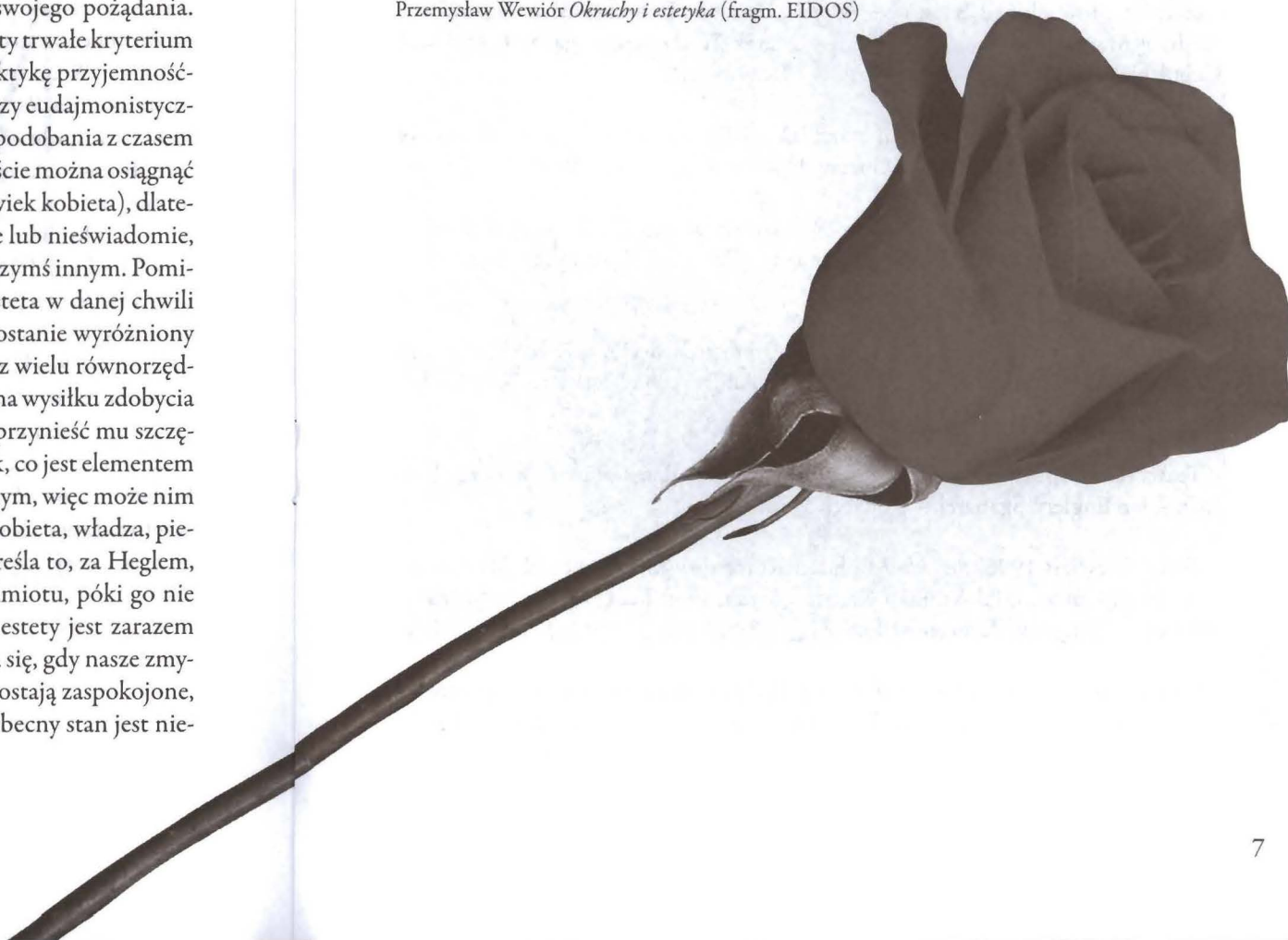
Bibliografia: Stanisław Marczak-Oborski *Przewodnik teatralny* Iskry, W-wa 1971

Pojęcie estetyczności u Kierkegaarda nawiązuje do etymologicznego znaczenia: *aisthētikos*, tzn. zmysłowy, wrażeniowy, doznawany (a nawet wyobrażony, przedstawiony). Estetyczne jest piękno, które należy rozumieć w bardzo szeroki sposób, jako to wszystko, co jest dostępne zmysłom (wrażenia i wyobrażenia) i podoba się im, tj. przynosi przyjemność i szczęście w sensie psychologicznym. Estetyczne stadium życia to sposób bycia, który ukierunkowany jest na estetyczne piękno, tzn. taki sposób postępowania i przeżywania rzeczywistości, którym rządzi zasada intensyfikowania przyjemności i unikania przykrości. Esteta dąży do zaspokojenia swoich zmysłowo-psychicznych, i tymczasowych pragnień i potrzeb, a w efekcie realizacji własnego wyobrażenia szczęścia. (...)

Esteta nie dokonuje wolnego wyboru przedmiotu swojego pożądanego. Aby sytuacja odwrotna miała miejsce, niezbędne byłoby dla estety trwałe kryterium wyboru. Tymczasem jego działania kształtowane są przez dialektykę przyjemność-przykrość, szczęście-nieszczęście. Tego rodzaju hedonistyczne czy eudajmonistyczne proбы postępowania cechują się niestabilnością (wszak upodobania z czasem zmieniają się) i niejednoznaczными werdyktami (przecież szczęście można osiągnąć różnymi środkami, a żądze Don Juana może zaspokoić jakakolwiek kobieta), dlatego (...) esteta rządzi ciemne moce, że podejmuje on, świadomie lub nieświadomie, decyzje, dlatego, że coś w nim w danym czasie wzięło górę nad czymś innym. Pomimo arbitralnego charakteru wyboru przedmiotu pożądanego, esteta w danej chwili pragnie wybranego obiektu w sposób absolutny, tzn. gdy już zostanie wyróżniony przedmiot pożądanego, esteta przestaje go traktować jako jedną z wielu równorzędnych, zastępowalnych rzeczy, a cała jego uwaga koncentruje się na wysiłku zdobycia go, tak jakby był rzeczywiście niepowtarzalny i tylko on mógł przynieść mu szczęście. Oczywiście przez przedmiot należy tu rozumieć cokolwiek, co jest elementem wyobrażenia przyjemności lub szczęścia w sensie psychologicznym, więc może nim być zarówno czekolada, alkohol, bułeczki, pozycja społeczna, kobieta, władza, pieniądze, wycieczka zagraniczna, samochód etc. Kierkegaard określa to, za Heglem, tym, co jest bezpośrednio. Zmysłowość pożądanego przedmiotu, póki go nie zdobędzie, aż się nim nie nasyci, zaspokoi. Moment sukcesu estety jest zarazem chwilą rozczarowania. Gdy nasze wyobrażenie szczęścia ziszcza się, gdy nasze zmysły odczuwają już nawet przesyt, a nasze potrzeby psychiczne zostają zaspokojone, wówczas nadchodzi moment, w którym odczuwamy, że nasz obecny stan jest nie-

satysfakcjonujący, ba! nie ma on nic wspólnego z uczuciem szczęścia, którym nas mamili i motywował do działania. Esteta, odczuwając wówczas przykrość, zaczyna gonić za nowym, innym, kompensującym przedmiotem pożądanego. Zmysłowość jest niewierna: odrzuca to, co nie przynosi jej przyjemności i jest gotowa potencjalnie paść żądzą do jakiegokolwiek bezpośredniości. Niemniej dokonuje tego wciąż według tej samej, wewnętrznej, zasadzie. Dlatego życie estety, choćby wydawało się interesujące i obfite w przygody, jest powtórzeniem i nudą. Scenariusz, którego końcem jest rozczarowanie i znużenie, powtarza się na okrągło. Przyjemność okazuje się być efemeryczna, czasowa, przemijająca.

Przemysław Wewiór *Okruchy i estetyka* (fragm. EIDOS)

Najważniejsze polskie inscenizacje *Don Juana*

- **Teatr Polski**, Warszawa 1950, *przekład* Tadeusz Boy-Żeleński, *reż.* Bohdan Korzeniewski, *scen.* Teresa Roszkowska, *obsada:* Don Juan – Czesław Wołłejko, Sganarel – Jan Kreczmar. Przedstawienie wywołało ostre polemiki i zostało zdjęte z afisza po 20 spektaklach. Ta sama inscenizacja wznowiona w 1957 (*przekład* Bohdan Korzeniewski), *obsada:* Don Juan – Stanisław Jasiukiewicz, Sganarel – Jacek Woszczerowicz.

- **Teatr Nowy** w Łodzi 1955, *przekład i reż.* Bohdan Korzeniewski, *scen.* Józef Rachwański, *obsada:* Don Juan – Gustaw Lutkiewicz, Sganarel – Janusz Kłosiński/Jacek Woszczerowicz.

- **Teatr im. Słowackiego**, Kraków 1962, *przekład i reż.* Bohdan Korzeniewski, *scen.* Andrzej Majewski, *obsada:* Don Juan – Marek Walczewski, Sganarel – Marian Cebulski.

- **Teatr Telewizji** 1964, *przekład i reż.* Bohdan Korzeniewski, *scen.* Krzysztof Pankiewicz, *obsada:* Don Juan – Gustaw Holoubek, Sganarel – Bronisław Pawlik.

- **Teatr Polski**, Wrocław 1970, *przekład* Bohdan Korzeniewski, *reż.* Jerzy Krasowski, *scen.* Władysław Hasiór, *obsada:* Don Juan – Andrzej Hrydzewicz, Sganarel – Witold Pyrkosz.

- **Teatr Nowy** w Łodzi 1973, *przekład* Zygmunt Sarnecki, *reż.* Jerzy Zegalski, *scen.* Andrzej Sadowski, *obsada:* Don Juan – Andrzej May, Sganarel – Bogusław Sochnacki.

- **Teatr Telewizji** 1974, *reż.* Zygmunt Hübner, *scen.* Jan Banucha, *obsada:* Don Juan – Jan Englert, Sganarel – Wojciech Pszoniak.

- **Teatr Telewizji** 1996, *przekład* Bohdan Korzeniewski, *reż.* Leszek Wosiewicz, *scen.* Jagna Janicka, Maksymilian Kreutz, *obsada:* Don Juan – Andrzej Seweryn, Sganarel – Zbigniew Zamachowski.

- **Teatr Studio**, Warszawa 1996, *przekład* Jerzy Radziwiłłowicz, *reż.* Jerzy Grzegorzewski, *scen.* Barbara Hanicka, *obsada:* Don Juan – Jerzy Radziwiłłowicz, Sganarel – Jan Peszek.

Teatr Nowy w Łodzi, premiera 21 czerwca 1955
na zdjęciu: Gustaw Lutkiewicz, Jacek Woszczerowicz
fot. Stanisław Dukiewicz

Teatr Nowy w Łodzi, premiera 21 czerwca 1955
 na zdjęciu: Hanna Bedryńska, Jacek Woszczerowicz, Gustaw Lutkiewicz
 fot. Stanisław Dukiewicz

Teatr Nowy w Łodzi, premiera 15 marca 1973
 na zdjęciu: Andrzej May, Bogusław Sochnacki
 fot. Andrzej Brustman

Teatr Nowy w Łodzi, premiera 15 marca 1973
 na zdjęciu: Ryszard Dembiński, Elżbieta Jasińska
 fot. Andrzej Brustman

Marcin Jarnuszkiewicz

Ukończył wydział Architektury Wnętrz na warszawskiej ASP w 1973 r. oraz wydział Reżyserii Dramatu w PWST 1978 r.

W roku 1972 projektował scenografię do przedstawienia dyplomowego wydziału aktorskiego (*Ulisses* James'a Joyce'a w reż. Zygmunta Hübnera). Pod koniec studiów przez dwa lata pracował jako scenograf telewizyjny.

Po debiucie w teatrze zawodowym 1973 r. (*Ach, te twoje chmury* Erica Westphala w reżyserii Marii Wachowiak w teatrze olsztyńskim), w 1974 r. zrealizował *Balladynę* Juliusza Słowackiego (Teatr Narodowy, reżyseria Adam Hanuszkiewicz).

Od tego czasu ma na swym koncie około 60 scenografii m.in. w teatrze Powszechnym, Ateneum, Nowym w Warszawie, w Starym Teatrze w Krakowie, Nowym w Poznaniu (za dyrekcji Izabelli Cywińskiej) i Współczesnym we Wrocławiu (za dyrekcji Kazimierza Brauna) oraz za granicą.

Ważniejsze prace scenograficzne:

- *Rzeźnia* Sławomira Mrożka 1978 r. w reżyserii Bohdana Cybulskiego w Teatrze Polskim w Szczecinie
- *Woyzeck* Georga Buchnera 1978 r. w reżyserii Agnieszki Holland w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie
- *Edward II* Christophera Marlowa 1986 r. w reżyserii Macieja Prusa w Teatrze Nowym w Warszawie
- *Komedia omyłek* Williama Szekspira 2003 r. w reżyserii Macieja Prusa w Teatrze Nowym w Łodzi
- *Geza dzieciak* Janosa Haya 2005 r. w reżyserii Zbigniewa Brzozy w Teatrze Studio w Warszawie

Nagrody za scenografię otrzymał na festiwalach:

- w Toruniu za *Don Juana* Moliera 1979 r. w reżyserii Bohdana Cybulskiego w Teatrze Polskim w Szczecinie
- w Kaliszu za scenografię do *Obory* Helmuta Kajzara 1981 r. w reżyserii Andrzeja Makowieckiego w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu
- we Wrocławiu za *Akt przerywany* Tadeusza Różewicza 1976 r. w reżyserii Bohdana Cybulskiego w Teatrze im. J. Osterwy w Gorzowie
- *Sceny Pasyjne*, nagroda im. Brata Alberta w dziedzinie teatru w 1986 r.

- *Kontakt* w Toruniu w 1995 r. *Do Damaszku* nagroda Gazety Wyborczej („Za odwagę, mądrość i piękno”). Przedstawienie to reprezentowało teatr polski na festiwalu strindbergowskim w Sztokholmie.

- festiwal teatrów lalkowych w Opolu *Dzikie łabędzie*, pierwsza nagroda za reżyserię w 2003 r. („Za piękno, prawdę i szlachetność”), Grand Prix czyli nagrodę publiczności na IV Międzynarodowym Festiwalu Warszawskim, nagroda za projekty lalek (wspólnie z Katarzyną Proniewską) na II festiwalu Nadzwyczajny Andersen w Krakowie w 2004 r.

- I Ogólnopolski Konkurs na teatralną inscenizację dawnych dzieł literatury europejskiej organizowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2006 r. *Urodziny Infantki* nagroda za kształt plastyczny

W roku 1997 projektował scenografię do filmu Andrzeja Domalika *Łóżko Wierszynina*, za którą był nominowany do nagrody Orły 1999.

Ważniejsze prace reżyserskie :

- *Sceny Pasyjne* autorskie misterium plastyczne do *Pasji wg św. Mateusza* Jana S. Bacha, 1986 r. w Teatrze Nowym w Warszawie
- *Patmos* na podstawie fragmentów Biblii, 1992 r. Teatr Szwedzka 2/4 w Warszawie (oba we współpracy z rzeźbiarzem Romanem Woźniakiem)
- *Do Damaszku* Augusta Strindberga 1994 r. Teatr Szwedzka 2/4 w Warszawie
- *Koniec półwini* na podstawie słuchowiska Helmuta Kajzara, 1997 r. Teatr Studio w Warszawie
- *Brand* Henryka Ibsena, 1998 r. Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi
- *Pietruszka* Igora Strawińskiego w 2000 r. Teatr Współczesny we Wrocławiu
- *Na szczytach rozpaczy* spektakl autorski w 2004 w Teatrze Nowym w Łodzi

Reżyserował przedstawienia lalkowe m.in.: *Bestia i Piękna* wg Stanisława Grochowiaka 1999 r., *Królowa Śniegu* Hansa Christiana Andersena 2001 r. w Teatrze Animacji w Poznaniu, *Urodziny infantki* na podstawie opowiadania Oscara Wilde'a w 2006 r. jako spektakl na jubileusz sześćdziesięciolecia Teatru Lalka w Warszawie.

Od 1984 r. wykładowca Katedry Scenografii na warszawskiej ASP i wydziału Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej.

Teatr Nowy w Łodzi

Dyrektor naczelny	- Janusz Michaluk
Dyrektor artystyczny	- Jerzy Zelnik
Koordynator pracy artystycznej	- Andrzej Podgórski
Sekretarz literacki	- Bożenna Jędrzejczak
Rzecznik prasowy	- Jolanta Czop
Dział Promocji	- Bolesław K. Galczak Anna Wróblewska-Chochulska
Kierownik Biura Organizacji Widowni	- Elżbieta Kujawińska
Kierownik Działu Technicznego	- Edward Kołek
z-ca	- Leszek Pawlak
Pracownia elektroakustyczna	- Grzegorz Kaźmierczak, Adam Kostrzewski, Wiesław Roźniatowski, Sławomir Solarski, Ryszard Sosnowski, Lucjan Wegner
Pracownice krawieckie	- Jadwiga Prośniak, Halina Wieloch, Czesław Sobczyński, Stefan Trojanowski
Stolarnia	- Paweł Jaszczak, Robert Kędziński
Ślusarnia	- Rafał Różański
Charakteryzatornia	- Bożena Kobierzycka, Małgorzata Zawadzka-Lewik
Rekwizytorzy	- Marzena Łuczak, Piotr Malec
Pracownia plastyczna	- Dorota Ciach, Zbigniew Klonowicz, Jarosław Kluszczyński
Tapicer	- Piotr Nowosielski
Garderobiane:	- Teresa Cichoń, Beata Łuczak, Krystyna Meczulska
Obsługa sceny	- Jacek Augustyniak, Piotr Budner, Grzegorz Pawłowski, Adam Sobczyński, Marek Szymański
Modystka	- Barbara Dyguda
Redakcja programu	- Bożenna Jędrzejczak
Projekt graficzny plakatu i programu	- Urszula Pągowska
Fototy - archiwum teatru	

Teatr Nowy w Łodzi zaprasza

DUŻA SALA

Michał Bułhakow – *Mistrz i Małgorzata*
Ray Cooney – *Mayday*
Ewa Drozdowska wg H. Ch. Andersena – *Krzeseło*
Stanisław Wyspiański – *Wesele*
Alan Ayckbourn – *Wszystko z miłości*
Dariusz Wiktorowicz wg Marka Twaina – *Królewicz i żebrak*

MAŁA SALA

Ferdinand Bruckner – *Choroba młodości*
Ludmiła Razumowska – *Plac św. Włodzimierza*
Henryk Kleist – *Rozbity dzban*
Eric-Emmanuel Schmitt – *Małe zbrodnie małżeńskie*
Edna Mazya – *Zabawy...*
Michał Walczak – *Kac*
Jordi Galceran – *Metoda Grönholm*

SCENA PROPOZYCJI

Geraldine Aron – *Mój boski rozwód*
Nava Semel – *Yotam*

Rezerwacja i sprzedaż biletów oraz informacje :

BIURO OBSŁUGI WIDZÓW

ul. Zachodnia 93, tel./fax (042) 630 20 86 lub 633 44 94 wew. 306
czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 - 19.00

e-mail: bilety@nowy.pl

Kasy teatru czynne od wtorku do piątku w godzinach 9.00 - 19.00
oraz godzinę przed rozpoczęciem przedstawień
granych w niedzielę, święta i do południa.

Duża Sala ul. Więckowskiego 15

tel. (042) 636 05 92 lub 633 44 94 wew. 305

Mała Sala ul. Zachodnia 93

tel. (042) 636 05 92 lub 633 44 94 wew. 317

Partnerzy i Sponsorzy Teatru

 Opery plate

 Vinorama

 inspiro
BY PARADYŻ

 STOMATOLOGIA
PLMS
STOMATOLOGIA

 Mosty - Łódź

 BUD INŻ

 Dalkia
Łódź

 TORBUD

 KK
K. KOŁODZIEJCZAK

 RADIO PARADA
96.00 FM

 Media Markt

 TVP ŁÓDŹ

 TOYA

 STACJA NOWA GDYNIA

 Centrum Sportu Restauracja Hotel

 Centrum Sportu ☎ 42 714 21 21
kręgle badminton siatkówka tenis squash siłownia aerobik koszykówka sauna

 Restauracja ☎ 42 714 21 89
obiady klubowe wyjątkowe ryby świeże małże i ostrygi dania à la carte przyjęcia

 Hotel ☎ 42 714 21 90
konferencje szybki dostęp do internetu klimatyzowane pokoje

www.nowa-gdynia.pl 95-100 Zgierz, ul. Sosnowa 1 info@nowa-gdynia.pl

